

Training & Seminar

:: การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส และ

มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ::

รายละเอียด การเสวนาต่อเนื่อง (ยกที่สอง) การปฏิบัติสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมืองสู่ความเสมอภาคของมนุษย์ในระบอบประชาธิปไตย : มุมมองจากมิติหญิงชาย เรื่อง "การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส และ มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ" จัดโดย โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ร่วมกับ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ ขบวนการผู้หญิงกับการปฏิรูปทางการเมือง (We Move) ณ ห้องประชุม น.222 ชั้น 2 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ ในวันพฤหัสบดีที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 เวลา 8.30-16.00 น.

กำหนดการ

8.30-9.00	ลงทะเบียน
9.00-9.15	กล่าวเปิดงาน โดย ประธานโครงการสตรีและเยาวชนศึกษา
9.15-12.00	เสวนาหัวข้อ "การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วย สิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส" โดย.ดร.อมรสิริ สัมผัสศรีติกุล เกียรติระลา อาจารย์ Jean Morel ดำเนินรายการโดย ดร.ชัยวัฒน์ บุนนาค
12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00	เสวนาหัวข้อ "มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ" โดย ดร.มุลดี ตามไทย Prof. Georg Schlueter ดำเนินการโดย รศ.มาลี พฤษภงคาวลี

สาระสำคัญ การเสวนาเรื่อง "การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส และ มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ" มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้
การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดมาตราว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในประเทศฝรั่งเศส
โดย.ดร.อมรสิริ สัมผัสศรีติกุล เกียรติระลา
อาจารย์ Jean Morel

ผู้หญิงฝรั่งเศสมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1944 ต่อมาอีก 1 ปี (1945) ผู้หญิงจึงมีการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกและเป็นครั้งแรกที่ผู้หญิงได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 39 คน ซึ่งปรากฏการณ์ครั้งนี้ได้รับการวิเคราะห์ว่ามีที่มาจาก 1) อิทธิพลของการที่ผู้หญิงมีกิจกรรมอยู่เบื้องหลังมากขึ้น 2) การที่ผู้หญิงมีแรงกดดันต่อการทำงานด้านการเมืองมากขึ้น และ 3) กรณีการสู้รบในฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามคะแนนเสียงผู้หญิงที่มีเพิ่มมากขึ้นนี้เป็นคะแนนเสียงต่างตอบแทนของผู้หญิงด้วยกัน

ปี ค.ศ. 1947 ฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก โดยทำหน้าที่ดูแลกิจการซึ่งเกี่ยวข้องกับกาสาธารณสุขและครอบครัว ต่อมาในปี ค.ศ. 1974 ฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญช่วยกิจการด้านสตรี ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นบทบาทที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ คือไม่มีสิทธิเข้าประชุมคณะรัฐมนตรี จึงไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานด้านกิจการสตรีแต่อย่างใด เป็นสาเหตุให้เกิดการเรียกร้องด้านสิทธิสตรีในฝรั่งเศสมากยิ่งขึ้น

ปี ค.ศ. 1981 ฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสิทธิสตรีเป็นครั้งแรก โดยกระทรวงสิทธิสตรีนี้เป็นกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งได้แถลงไว้ในตอนหาเสียงเลือกตั้ง (โครงสร้างกระทรวง ทบวง กรมของประเศจะสะท้อนนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล) ด้วยเหตุผลดังกล่าวกระทรวงสิทธิสตรีจึงเป็นกระทรวงที่มีความสำคัญน้อยกว่ากระทรวงหลักดั้งเดิมที่มีอยู่ แต่เมื่อพิจารณาการดำเนินงานด้านสตรีของฝรั่งเศสพบว่าปี 1981 เป็นปีที่ฝรั่งเศส มีความชัดเจนในเรื่องการให้ความสำคัญต่อสิทธิสตรีอย่างเป็นรูปธรรม เพราะที่ผ่านมากิจการด้านสตรีของฝรั่งเศสถูกผนวกอยู่ในกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงการสังคม กระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์ (กรณีวิกฤติด้านอำนาจการซื้อของเศรษฐกิจครัวเรือน) กระทรวงยุติธรรม (เพื่อออกกฎหมายในบางกรณี อาทิ กฎหมายแรงงานสตรี) และครั้งหนึ่งกิจการสตรีถูกผนวกไว้ในภาระงานเฉพาะกิจของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันฝรั่งเศสมีการดำเนินกิจการด้านสตรีอยู่ในขอบเขตงานด้านสังคมของประเศ ทั้งนี้ภายใต้กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ซึ่งทำให้การดำเนินงานด้านสตรีในฝรั่งเศสมีศักยภาพมากขึ้น นอกจากนี้ เมื่อเกิดการมีผู้หญิงฝรั่งเศสเรียกร้องความเสมอภาคทางการเมือง จึงเป็นที่มาของความเสมอภาคด้านต่างๆ ซึ่งผู้หญิงฝรั่งเศสได้รับในแต่ละช่วงเวลาคือ

เมื่อปี ค.ศ. 1965 มีการปฏิรูปกฎหมายครอบครัวให้ผู้หญิงสามารถบริหารทรัพย์สินส่วนตัว ได้เอง โดยไม่ต้องรอให้สามีรับทราบก่อนแต่อย่างใด

ปี ค.ศ. 1967 มีกฎหมายอนุญาตให้ผู้หญิงฝรั่งเศสสามารถคุมกำเนิดได้ ขณะที่ก่อนหน้านี้การคุมกำเนิดจะเป็นประเด็นปัญหาในด้านศาสนา

ปี ค.ศ. 1970 มีกฎหมายออกมารองรับกรณีให้ลูกต้องอยู่ในความดูแลของทั้งพ่อและแม่

ปี ค.ศ. 1975 มีกฎหมายให้ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้อย่างเสรีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ปี ค.ศ. 1977 มีการปฏิรูปกฎหมายแห่งว่าการลงโทษการทำงานแรงของสามีที่มีต่อภรรยา

ปี ค.ศ. 1980 มีกฎหมายห้ามไล่ผู้หญิงให้ออกจากงาน

ปี ค.ศ. 1982 มีกฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคในการประกอบอาชีพของผู้หญิงและผู้ชาย

ส่วนกรณีของพัฒนาการด้านความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในฝรั่งเศส เมื่อปี ค.ศ. 1982 คือ การที่สภารัฐธรรมนูญได้มีมติว่าร่างกฎหมายว่าด้วยระบบโควตาหญิง ชาย (30:70) จึงทำให้ผู้หญิงมีโอกาสทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการประนีประนอมให้สังคมเปิดโอกาสแก่การเมืองสตรีมากยิ่งขึ้น และระบบโควตาเนื่องจากพรรคสังคมนิยมนำมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในฝรั่งเศส โดยการเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาไปแบบหญิง 1 ชาย 1 ปี เมื่อปี ค.ศ. 1994 ต่อมาในปี ค.ศ. 1996 รัฐมนตรีหญิงฝรั่งเศส 10 คน ประเทศสนับสนุนให้ผู้หญิงมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้ชายทางการเมือง และเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน ค.ศ. 2000 รัฐสภามีมติรับร่างกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส มาตรา 3 และมาตรา 4 ดังนี้

- มาตรา 3 โดยการเพิ่มกรณีการส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายในการเลือกตั้ง และการทำหน้าที่ด้านการเลือกตั้งในทุกระดับ
- มาตรา 4 โดยเพิ่มกรณีให้พรรคการเมืองต้องมีส่วนในการดำเนินการขึ้นกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 3 วรรคเพิ่มเติม

สุดท้ายจากการเรียนรู้สันหลังความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในฝรั่งเศสทำให้พบปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จสำหรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้ผู้หญิงมีบทบาททางการเมืองได้อย่างเสมอภาคกับผู้ชาย คือ 1) ความสนใจการเมืองของประชากรสตรีในประเทศ 2) ความจริงใจของพรรคการเมืองที่มีต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมือง 3) นักการเมืองรุ่นใหม่ให้ความสำคัญและโอกาสในการแสดงบทบาทแก่นักการเมืองผู้หญิง 4) ความต่อเนื่องของการให้โอกาสในการทำงานแก่นักการเมืองสตรีของคณะรัฐมนตรีในแต่ละชุด 5) ความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็น กรณีความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในแต่ละสังคม

มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิง : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ
โดย ดร.มุลดี ตามไทย

